

۵	یادداشت سردبیر میهمان
۷	نگاه عمومی تر به موضوع «اقتصاد سینما»
۲۱	اقتصاد تولید فیلم
۲۳	نقش و جایگاه تهیه‌کننده در صنعت فیلم و سینما
۲۹	فیلمنامه و وجوه اقتصادی آن در صنعت فیلمسازی
۴۰	شیوه‌های رایج تأمین و جذب سرمایه در تولید فیلم
۵۳	نقش و جایگاه مدیرتولید فیلم در روند اجرای برنامه اقتصادی ساخت فیلم
۶۳	پیش‌نیازهای توسعه صنعت فیلم و محصولات تصویری ایران
۷۳	چرخ صنعت سینما چگونه می‌چرخد؟

- گفت و شنود درباره «اقتصاد سینمای ایران» ۹۳
- نمای عمومی: نگاهی کلی به روند پیدایش، رشد و تحول در فیلمسازی تجاری ۱۰۳
- بازاریابی فیلم: هر فیلم برنامه بازاریابی ویژه خود را می‌طلبد ۱۲۳
- گزارش ملی اقتصاد سینما: نمونه انگلستان ۱۳۷
- تحلیلی از فرصت‌ها و مزیت‌های اقتصادی صنعت فیلمسازی در هالیوود ۱۵۳
- گزارشی تحلیلی پیرامون «صنعت فیلمسازی در هندوستان» ۱۷۷
- تاثیر تحولات و نوآوری‌های تکنولوژیک در رشد صنعت و اقتصاد سینما ۱۸۷
- جدول‌های مقایسه‌ای برخی از مهمترین داده‌های آماری در ارتباط با اقتصاد سینما در بیست کشور منتخب دنیا ۲۲۷
- می‌فروشه؟! نمی‌فروشه!؟ ۲۳۵

ECONOMY and CINEMA

محمدعلی حسین نژاد

یادداشت سردبیر میهمان

این نقیصه را در مطالب گردآوری و گزینش شده در این شماره نیز تا حدودی می‌شود ملاحظه کرد. علت این است که در کنار منابع مطالعاتی مناسب شرایط لازم برای انجام قسمت اعظم برنامه تولید مطالب این شماره که در ابتدای امر تنظیم

و به مدیرمسئول ارائه شد به وجود نیامد. از این روی تصمیم گرفته شد تا دست‌کم ترکیب مطالب به گونه‌ای باشد که بتواند اگر نه الگو که راهنمایی برای پرداختن به مقوله اقتصاد سینما در کشورمان باشد.

آنچه در مقاله اول تحت عنوان «نگاهی عمومی‌تر به موضوع اقتصاد سینما» مطالعه می‌کنید در واقع قسمتی خلاصه شده از مطالبی است که برای فصل اول از جلد یکم کتاب «اقتصاد سینما» یادداشت‌برداری و تنظیم شده است. در این مقاله سعی شده تا مقوله اقتصاد سینما در بستر مباحث

در کشور ما شاید بهترین چیزی که بتوان در رابطه با موضوع اقتصاد سینما گفت این باشد که از آن زیاد دم می‌زنند ولی کمتر سخن اصولی می‌گویند. اظهارنظرها غالباً فاقد پشتوانه مطالعاتی و شناخت دقیق از گستره و ابعاد تخصصی این مقوله است.

وقتی از سوی مسئول محترم انتشارات فارابی برای به عهده گرفتن سردبیری این شماره از فصلنامه دعوت شدم مدت‌ها بود برای تدوین و انتشار کتاب «اقتصاد سینما» مطالعه و کار فشرده را پشت سر گذاشته بودم و طبیعتاً مقالات، گزارش‌ها و کتاب‌های متعددی پیرامون موضوع در دسترس داشتم. مشکل من این بود که منابع ایرانی قوی و قابل اتکا، خیلی ناچیز و عمدتاً بدون جامعیت و پشتوانه تحلیلی مناسب بودند. البته کتاب «اقتصاد سینما» هنوز منتشر نشده است.

کلی‌تری مانند اقتصاد فرهنگ و هنر، اقتصاد صنایع سرگرمی، اقتصاد صنعت رسانه قرارداد شده و تاحدودی باز شناخته شود.

چند متن تولید و نگارش شده در رابطه با اقتصاد تولید سینما نیز حاصل یک کار جمعی بوده است و قسمت اعظم آن برگرفته و باز تنظیم شده از مطالب تخصصی مرتبط از کتب و مقالات مختلف به شمار می‌آید.

مقاله «پیش‌نیازهای توسعه صنعت فیلم و محصولات تصویری ایران» مدت‌ها پیش و در زمان گرم بودن بحث تأسیس شهرک سینمایی توسط جناب آقای مهران مخبر تحریر شده بود و به درخواست من و لطف نگارنده پس از بازنگری و بازنویسی برای اولین بار در این جا منتشر می‌شود. از دو مطلبی که برای ترجمه به جناب آقای علیرضا شجاع نوری پیشنهاد گردید، مقاله «چرخ صنعت سینما چگونه می‌چرخد» توسط ایشان برگزیده و به فارسی برگردانده شد. نکات مندرج در این مقاله برای حرفه‌ای‌های سینما به ویژه کسانی که به تولید فراملی می‌اندیشند مفید خواهد بود.

با در نظر گرفتن ضعف شناخت و مواضع متناقضی که اغلب در ارتباط با سینمای هالیوود وجود دارد انتخاب دو مطلب، یکی «نمای عمومی: نگاهی کلی به روند پیدایش، رشد و تحول در فیلمسازی تجاری» و دیگری «تحلیلی از فرصت‌ها و مزیت‌های اقتصادی صنعت فیلمسازی در هالیوود» ضمن برخورداری از نکات قابل مطالعه برای عموم، امید است برای علاقمندان به مباحث پژوهشی نیز قابل استفاده باشد.

با توجه به ضرورت تهیه و تنظیم گزارش‌های جامع ادواری در ارتباط با وضعیت سینمای ایران از منظر اقتصادی توسط نهادهای متولی، چند نمونه از گزارش‌های ملی دیگر کشورها بررسی و نمونه انگلستان که از جامعیت خوبی برخوردار بود خلاصه و برای درج در این شماره آماده شد.

مطالب، آمار و به ویژه سرفصل‌های مندرج در این گزارش می‌تواند در تهیه گزارش‌های ملی مربوط به سینمای ایران مورد بهره‌برداری قرار گیرد. گزارش تحلیلی پیرامون صنعت سینمای هندوستان نیز نمونه یک کار پژوهشی / مطبوعاتی در همین رابطه است.

«تأثیر تحولات و نوآوری‌های تکنولوژیک در رشد صنعت و اقتصاد سینما» که توسط آقای ایرج تقی‌پور تنظیم و ترجمه شده است یکی از موضوعات مهم این شماره به حساب می‌آید که توجه به جزئیات آن پژوهشگران و علاقمندان به بحث اقتصاد سینما را با نقش و جایگاه کلیدی پیشرفت‌ها و نوآوری‌های تکنولوژیک در رشد و توسعه صنعت سینما و ماندگاری این صنعت در مقابل ظهور رسانه‌های جدید و دیگر ابزار و امکانات سرگرمی‌های سمعی و بصری آشنا می‌سازد. مقوله‌ای که با وجود اهمیت و تأثیرگذاری آن در حوزه اقتصاد سینما چه در ایران و چه در کشورهای دیگر کمتر مورد توجه قرار گرفته است.

بدنیست اشاره کنم که قرار بود متن پیاده شده مباحث یک میزگرد تخصصی و چند مصاحبه در ارتباط با مقوله اقتصاد سینما که با حضور چند نفر از فعالان حوزه فرهنگ و هنر و به ویژه سینما برگزار و انجام شد، نیز در این شماره گنجانده شود. ولی در نهایت به علت طولانی بودن بیش از حد مباحث بی‌آنکه اکثر مطالب عنوان شده از پشتوانه مستند مطالعاتی برخوردار باشد، تصمیم به حذف آنها گرفته شد و تنها یک گفتگو که با جناب آقای ایرج تقی‌پور انجام شده بود برای درج در فصلنامه انتخاب گردید.

در پایان از همه دوستان و همکاران عزیزی که در تهیه و تولید مطالب این ویژه‌نامه همکاری و همراهی نمودند تشکر و سپاسگزاری می‌کنم. ■